

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ ФАРМАЦІЇ»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	226 Фармація, промислова фармація
Освітньо-професійна програма	Фармація
Освітній ступінь	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Група	I ФМ 21
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Фармації
Викладач курсу	Кандидат фармацевтичних наук, доцент Терещук Софія Іванівна
Контактна інформація викладача	s.terechuk@lma.edu.ua Група у Viber, Moodle
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу в Moodle	https://vl.lma.edu.ua/course/view.php?id=215
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 Модулів – 1 Рік підготовки – I Семестр – I Лекції – 20 год. Семінари – 20 год. Самостійна робота – 50 год.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Історія фармації» є нормативною дисципліною з спеціальності 226 Фармація, промислова фармація. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої фахової освіти необхідні знання для роботи в фармацевтичних закладах. Предметом вивчення навчальної дисципліни є історичні аспекти становлення та розвитку лікознавства та фармації у світовому аспекті, тенденції розвитку фармацевтичної галузі в Україні та країнах світу.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Історія фармації» є формування у студентів знання історичного шляху розвитку фармації й аптечної справи, детальне та ґрунтовне ознайомлення студентів з історією фармацевтичної науки та практики. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні знати : - основні етапи розвитку медицини у зв'язку з розвитком і зміною

	<p>суспільно-економічних формацій, загальну періодизацію та хронологію розвитку медицини;</p> <ul style="list-style-type: none"> - основоположні поняття характерні для медицини і фармації окремих історичних центрів цивілізації (стародавній Китай, Індія, Рим, Єгипет, Греція), базові елементи та історичне значення праць видатних вчених різних історичних етапів; - фактори, що впливають на історію та розвиток фармації на різних етапах розвитку світової історії; - досягнення видатних діячів фармацевтичної науки в національну та світову фармацію; - проблеми розвитку фармації в Україні та світі; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильно інтерпретувати та аналізувати розвиток фармації в історичній ретроспективі; - аналізувати дані історичної та фармацевтичної літератури; - об'єктивно аналізувати історичні явища, оцінювати досягнення та перспективи розвитку фармації; - застосовувати етичні принципи морального обличчя бакалавра фармації; - використовувати знання при вирішенні професійних проблем; - орієнтуватися в сучасних проблемах охорони здоров'я та сприяти їх вирішенню; - виносити судження щодо перспектив розвитку української фармації та фармацевтичного ринку України; - аналізувати тенденції розвитку фармації за кордоном
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо, застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.</p> <p>Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Дотримання принципів академічної доброчесності. Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології. Під час занять здобувачі вищої (фахової передвищої) освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією COVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.</p> <p>Відвідування занять. Студенти повинні відвідувати усі лекції, семінари курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.</p> <p>Політика дедлайну. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.</p> <p>Порядок відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком</p>

відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також у любий зручний час для викладача.

Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Введення у спеціальність «Фармація»	2
2.	Історія лікознавства стародавнього світу	2
3.	Медицина та фармація в епоху середньовіччя	2
4.	Зародження медицини та фармації України-Русі у IX-XIV сторіччя	2
5.	Розвиток медицини та фармації в Україні під час нової доби (XV-XX ст.)	2
6.	Історія розвитку фармації України XX сторіччя	2
7.	Історичні аспекти розвитку фармації в Західній Україні	2
8.	Здобутки української фармацевтичної системи за роки незалежності	2
9.	Зародження та розвиток фармацевтичної науки і промисловості	2
10.	Сучасна фармація в країнах світу	2
	Разом:	20

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Введення в спеціальність «Фармація»	2
2.	Історія лікознавства стародавнього світу	2
3.	Фармація в епоху середньовіччя	2
4.	Зародження медицини та фармації України-Русі в IX-XIV сторіччя	2
5.	Розвиток медицини та фармації в Україні під час нової доби (XV-XX ст.)	2
6.	Історичні аспекти розвитку фармації у Галичині	2
7.	Здобутки української фармацевтичної системи за роки незалежності	2
8.	Розвиток фармацевтичної науки та промисловості	2
9.	Сучасна фармація в країнах світу	2
10.	Модульний контроль 1. Історія фармації в контексті історичного розвитку людства	2
	Разом:	20

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Характеристика аптечного середовища Вашого регіону (<i>підготувати мультимедійну презентацію</i>)	2
2.	Роль Андрея Крупинського у розвитку західноукраїнської медицини (<i>скласти хронологічну таблицю діяльності</i>)	3
3.	Хвороби первісних людей (<i>підготувати мультимедійну презентацію</i>)	3
4.	Медичні знання трипільців, скіфів, слов'янських племен (<i>скласти таблицю</i>)	5
5.	Лікувальні ванни, відвари трав, які використовувала цариця Клеопатра (<i>навести</i>)	5

	<i>приклад)</i>	
6.	Внесок алхіміків у розвиток фармації (<i>підготувати мультимедійну презентацію</i>)	5
7.	Діяльність Георгія (Юрія) Дрогобича (<i>скласти хронологічну таблицю діяльності</i>)	5
8.	Історичні дані про Євпраксію Мстиславівну (<i>опрацювати розділи наукового трактату «Мазі»</i>)	5
9.	Діючі старовинні аптеки м.Львова (<i>підготувати фотоальбом</i>)	3
10.	Видатні фармацевти аптеки «Під Чорним орлом» м.Львів (<i>підготувати презентацію</i>)	2
11.	Від аптеки Міколяша до Галичфарму (<i>підготувати презентацію</i>)	3
12.	Фармакопеї як обов'язковий нормативний документ у фармації (<i>скласти хронологічну таблицю</i>)	3
13.	Нобелівські лауреати в галузі медицини (<i>скласти таблицю з описом винаходів</i>)	3
14.	Медична та фармацевтична символіка (<i>підготувати фотоальбом</i>)	3
	Разом:	50

Література для вивчення дисципліни

1. Верхратський С.А. Історія медицини / С.А. Верхратський – К.: Здоров'я, 2011. – 352 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://gmu.ks.ua/wp-content/uploads/2019/09/Verhratskiy-S.-A.-Zabludovskiy-P.-YU.-Istoriya-meditsini.pdf>
2. Ганіткевич Я.В. Історія української медицини в датах та іменах. – Л.: Б. в., 2004. – 364 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://shron1.chtyvo.org.ua/Hanitkevych_Yaroslav/Istoriia_ukrainskoi_medytsyny_v_imenakh_i_datakh.pdf.
3. Голяченко О.М., Ганіткевич Я.В. Історія медицини. – Тернопіль: Лілея, 2004. – 248 с.
4. Громовик Б. Фармація і фармацевти в етично-літературному вимірі: монографія / Богдан Громовик, Ірина Мірошнікова. – Львів: Простір-М, 2018. – 219 с.
5. Драч О.О., Борисенко Н.М. Історія медицини і фармації (від найдавніших часів до середини XVII ст.): навчальний посібник. Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А., 2018. – 244 с.
6. Завод у моєму житті. Книга спогадів Том 2. 100 років АТ «Галичфарм» /уклад.: Д.С. Вох, О.С. Семеренко, С.І. Терещук. – Львів, 2011. – 214 с.
7. За роками роки...До 160-річчя фармацевтичного факультету Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: 1853-2013 / Б.С. Зіменковський, Т.Г. Калинюк, Р.Б. Лесик, С.В. Різничок, С.І. Терещук, Т.О. Терещук. – Львів: Ліга-Прес, 2013. – 504с
8. Етичний кодекс фармацевтичних працівників України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.apteka.ua/article/126803>
9. Історія медицини та фармації: навч. посіб. для студентів вищ. фармац. навч. закл. та фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А.А. Котвицька, В.В. Горбаньов, О.О. Суріков та ін. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. – 168 с.
10. Історія медицини та фармації / З.М. Мнушко, І.О. Шевченко, О.В. Шевченко, Н.М. Скрильова, І.Л. Оккерт. – Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2009. – 208 с.
11. Історія фармації України / Р.В. Богатирьова, Ю.П. Спіженко, В.П. Черних та ін. – Х.: Прапор, Вид-во УкрФА, 1999. – 799 с.
12. Посібник до вивчення курсу «Історія медицини» / П.М.Полушкін. – Д.: ДНУ, 2016. – 242 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://repository.dnu.dp.ua:1100/upload/cd01488c10e047532387816735b53409/Istoriya__medicini_1.P](http://repository.dnu.dp.ua/upload/cd01488c10e047532387816735b53409/Istoriya__medicini_1.P).

	<p>13. Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: 1785–2009 / Б. Зіменковський, М. Гжегоцький, О. Луцик. – Львів, 2009. – 452 с.</p> <p>14. Ступак Ф.Я. Історія медицини. – К.: Книга-плюс, 2016. – 176 с.</p> <p>15. Сув'язь поколінь. Фармацевтичний факультет Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: 1853 – 2009. / Б.С. Зіменковський, Т.Г. Калинюк, Р.Б. Лесик, С.В. Різничок, С.І. Терещук, Т.О. Терещук. – Львів: Наутілус, 2009. – 532 с.</p> <p>16. Сятиня М.Л. Історія фармації: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. – Львів, 2002. – 660 с.</p> <p>17. Шегедин М.Б., Мудрик Н.О. Історія медицини та медсестринства. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. – 328 с.</p>																																												
<p>Поточний та підсумковий контроль</p>	<p>Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів на семінарських заняття, тестування з використанням набору стандартизованих завдань, контролю обов'язкового виконання самостійної роботи у письмовому вигляді.</p> <p>Форми проведення поточного контролю: фронтальне та індивідуальне опитування.</p> <p>Підсумковий контроль проводиться у вигляді модульного контролю за 100 бальною системою</p>																																												
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Використовується віртуальне навчальне середовище Google Classroom. Лекції та практичні заняття ведуться за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Meet.</p> <p>Поточна комунікація з викладачем здійснюється в соціальних мережах Viber, WhatsApp, а також e-mail.</p>																																												
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або Google Classroom.</p> <p>У режимі дистанційного навчання під час карантину вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.</p>																																												
<p>Критерії оцінювання</p>	<p style="text-align: center;">Схема нарахування та розподіл балів</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th colspan="6">Поточне оцінювання, МК та самостійна робота</th> <th rowspan="3">СМО</th> <th rowspan="3">ПМО</th> <th rowspan="3">ECTS</th> <th rowspan="3">За національною шкалою</th> </tr> <tr> <th colspan="6">Модуль 1</th> </tr> <tr> <th>T1</th> <th>T2</th> <th>...Tn</th> <th>САП</th> <th>МК 1</th> <th>МО</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>4</td> <td>4</td> <td>3</td> <td>73</td> <td>75</td> <td>74</td> <td>74</td> <td>74</td> <td>C</td> <td>добре</td> </tr> </tbody> </table> <p>T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1; САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу; МК - модульний контроль; МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК; СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО; ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною шкалою, національною шкалою та ECTS.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>За 100-бальною шкалою</th> <th>За національною шкалою</th> <th>За шкалою ECTS</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90-100</td> <td>відмінно</td> <td>A</td> </tr> <tr> <td>80-89</td> <td>добре</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>70-79</td> <td>добре</td> <td>C</td> </tr> </tbody> </table>	Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою	Модуль 1						T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО	4	4	3	73	75	74	74	74	C	добре	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS	90-100	відмінно	A	80-89	добре	B	70-79	добре	C
Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО					ECTS	За національною шкалою																																
Модуль 1																																													
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО																																								
4	4	3	73	75	74	74	74	C	добре																																				
За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS																																											
90-100	відмінно	A																																											
80-89	добре	B																																											
70-79	добре	C																																											

	<table border="1"> <tr> <td>60-69</td> <td>задовільно</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>51-59</td> <td>задовільно</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>35-50</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>FX</td> </tr> <tr> <td>0-34</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр</td> <td>F</td> </tr> </table>	60-69	задовільно	D	51-59	задовільно	E	35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX	0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F
60-69	задовільно	D											
51-59	задовільно	E											
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX											
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F											
Питання до підсумкового контролю	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія фармації як наука та предмет викладання. 2. Джерела та принципи вивчення історії людства і лікознавства. 3. Сутність терміну «фармація» та комплекс наук. 4. Історія походження терміну «аптека». 5. Зміст поняття «фармацевтична етика». 6. Розвиток медицини в період первісного ладу. 7. Медицина трипільців, скіфів, слов'янських племен. 8. Охорона здоров'я в державах стародавньої Месопотамії. 9. Медична допомога в стародавньому Єгипті. 10. Медицина стародавньої Індії. 11. Охорона здоров'я стародавнього Китаю. 12. Внесок стародавніх греків у всесвітню медицину. 13. Особливості розвитку медицини в арабських халіфатах. 14. Видатні лікарі-філософи: Гіппократ, Цельс, Гален. 15. Навчання Гіппократа про лікарську етику. Клятва Гіппократа. 16. Авіценна – найвидатніший вчений середніх віків. 17. Схоластична медицина Західної Європи часів середньовіччя. 18. Медицина Західної Європи епохи Відродження. 19. Становлення монастирської медицини. Відомі монахи-лічці. 20. Євпраксія Мстиславівна та її трактат «Мазі». 21. Медична допомога в козацькому війську на Запорізькій Січі. 22. Особливості розвитку аптечної справи в Україні під час нової доби. 23. Роль Андрея Крупинського в розвитку медицини в Україні. 24. Становлення й розвиток вищої фармацевтичної освіти в Україні. 25. Історичні аспекти розвитку фармації в Галичині. 26. Напрямки розвитку фармації в незалежній Україні. 27. Державні програми покращення лікарського забезпечення населення. 28. Особливості функціонування фармацевтичної промисловості в Україні. 29. Фармацевти - науковці – лауреати Державної премії України. 30. Нобелівські лауреати в галузі медицини, фізіології і суміжних з ними наук. 31. Тенденції розвитку світових фармацевтичних систем. 												
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу												